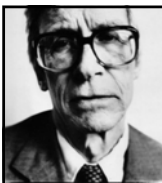

Vitruvius, Cesariano edition 1521, the discovery of fire

*Grundlegung
zur Metaphysik
der Sitten, 1785*

Groundwork of the Metaphysic(s) of Morals

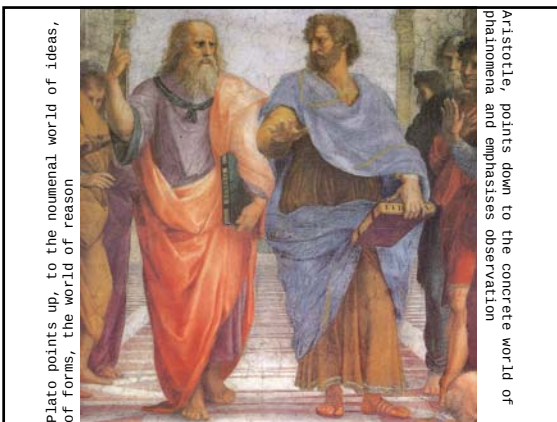

John Rawls, *A Theory of Justice*,
1972 & 1999
*het ontwerp van een
[billijke/rechtvaardige]
maatschappij*

- *justice as fairness: rechtvaardigheid als billijkheid*
- *vrijheid als temmende levensregel: als iedereen het recht heeft zijn eigen goed na te leven dan...*
- *het differentie beginsel: we mogen verschil toestaan op voorwaarde dat de winst van de een niet ten koste gaat van de ander*

Raphael, *The school of Athens*, Vatican, Rome, 1512

Twee existentiële stellingen:

1. *De maatschappij is, vooralsnog, het meest hoopvolle instrument om onze overleving zeker te stellen, comfortabel te maken en ons te helpen met onze persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing als lerende en oefenende wezens*

2. *Het enige doel van een maatschappij die ik voor mijzelf volledig kan beredeneren is er één waarin er gezorgd wordt dat ieder mens als onderdeel van de wereld en iedere menselijke ervaring een waardige plaats wordt gegeven...*

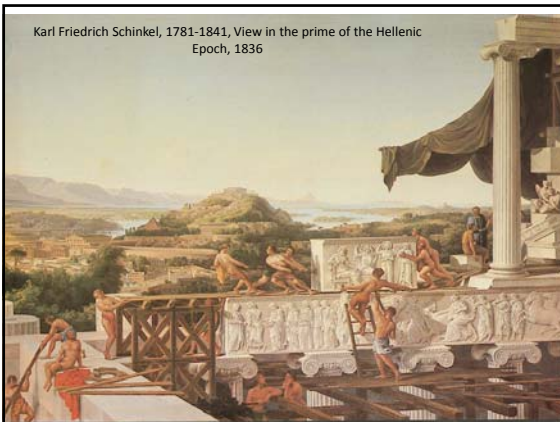
Plato's politeia
(of republiek)
de eerste utopische
visie van een ideale
samenleving

15

Nicolas Poussin, 1594-1665, Les Bergers d'Arcadie

Karl Friedrich Schinkel, 1781-1841, View in the prime of the Hellenic Epoch, 1836

Leo von Klenze, Akropolis van Athene, 1864, München

Perikles als maatgevend

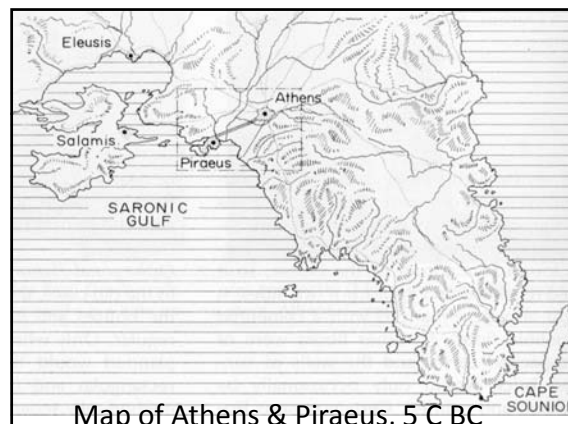
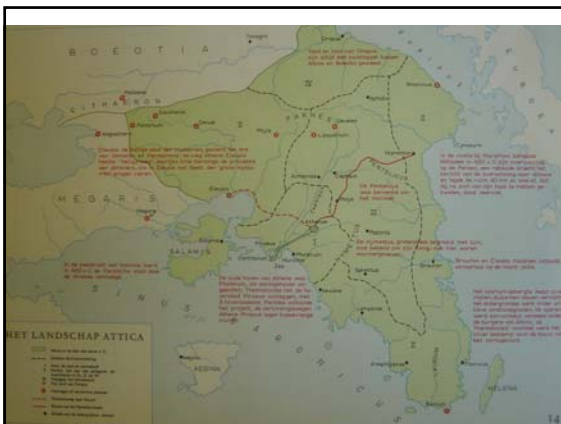
Philipp von Foltz, Pericles Orating on the Pnyx, 1852

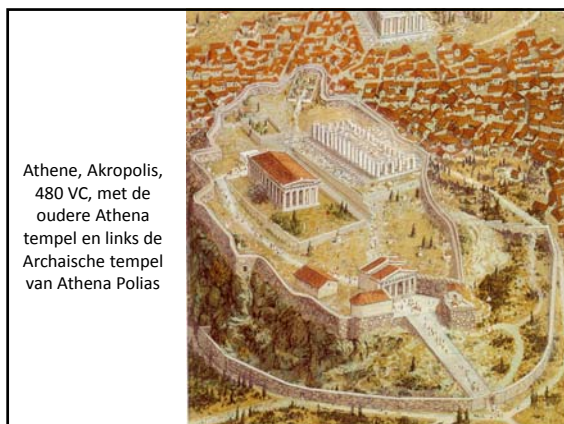
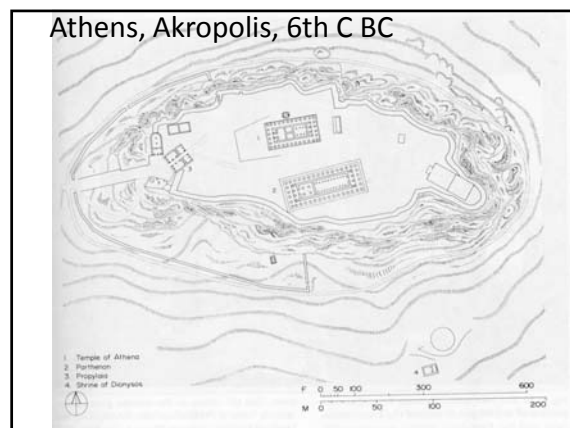
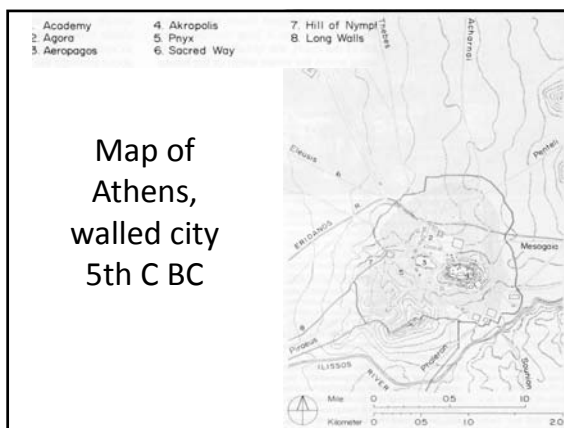
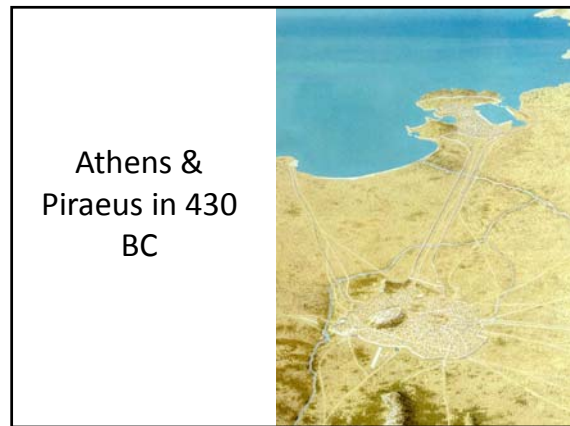
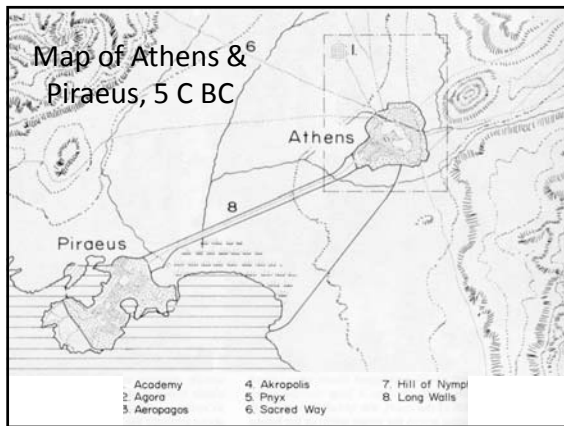

//pericles = athener//
philokalein & philosophein

- "If we prefer to meet danger with a light heart but without laborious training, and with a courage which is gained by habit and not enforced by law, are we not greatly the better for it? Since we do not anticipate the pain, although, when the hour comes, we can be as brave as those who never allow themselves to rest; thus our city is equally admirable in peace and in war. For we are lovers of the beautiful in our tastes and our strength lies, in our opinion, not in deliberation and discussion, but that knowledge which is gained by discussion preparatory to action. For we have a peculiar power of thinking before we act, and of acting, too, whereas other men are courageous from ignorance but hesitate upon reflection. And they are surely to be esteemed the bravest spirits who, having the clearest sense both of the pains and pleasures of life, do not on that account shrink from danger."

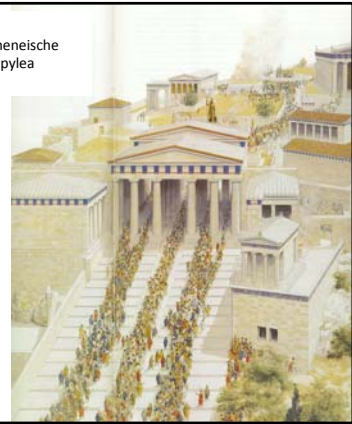
– From: Thucydides *The Peloponnesian War* (Book 2.34-46)

Athene, Akropolis, Panatheneische
processie door de Propylea

Parthenon, West Frieze

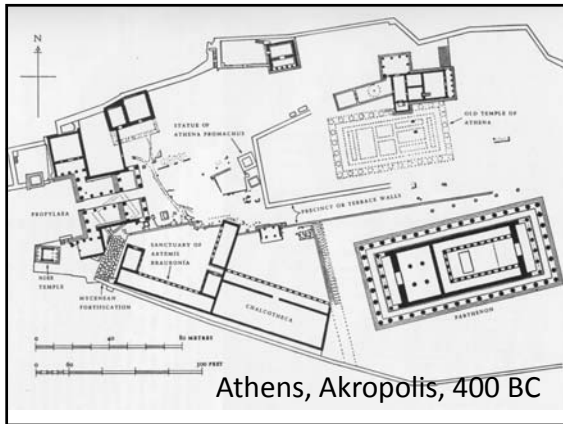

Athens, Detail of the Parthenon Frieze,
432 BC

L Alma Tadema, Pheidias and the Parthenon Frieze

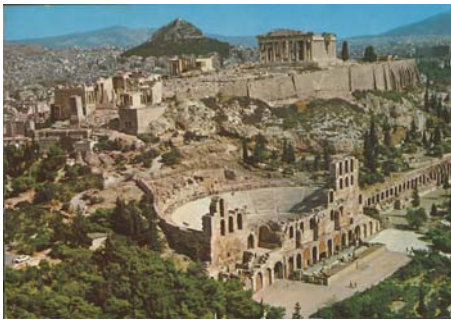

Athens, Akropolis, View from the South West

Athens, view of Akropolis and Lycabettus Hill

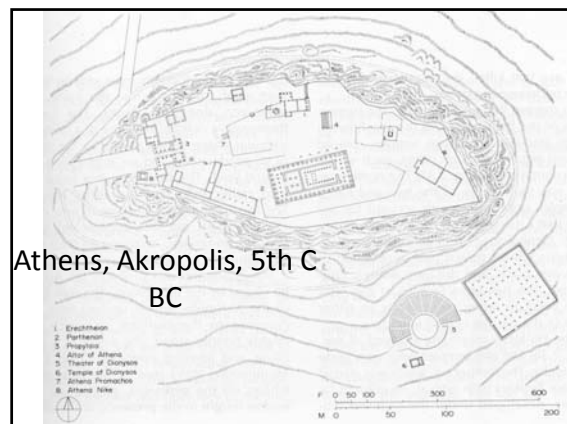
Parthenon and Propylea

Athens, Akropolis, view from the South West

Athens, Akropolis, 5th C BC

Athens, Akropolis, Western approach

Parthenon, from Propylea

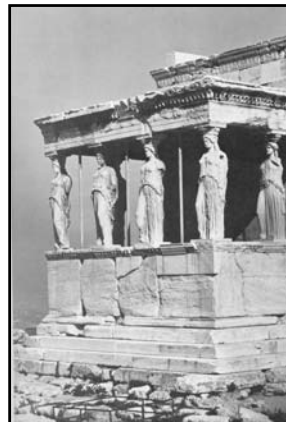
Athens, Akropolis, Erechtheion, 421-405 BC, Kallikrates

Athens, Akropolis, Erechtheion, 421-405 BC

Athens, Akropolis, Erechtheion from the west

Athens,
Akropolis,
Erechtheion,
Caryatid
Porch, 421-
405 BC,
Kallikrates

Wie was Socrates?
 Plato (428-348) schrijft Socrates (469-399)
 Xenophon herrinert Socrates maar...

Geboren in Athene als zoon van Sophroniscus, een beeldhouwer... & Phaenarete, een vroedvrouw

Volgens Pausanias, schrijver van de eerste toeristengids van Griekenland begon Socrates als beeldhouwer en stond er tot 100AD een beeldhouwwerk van de drie gratiën bij de ingang van de Acropolis

Tijdens de Peloponnesische oorlogen met de stad Sparta zat Socrates in de infanterie en vocht in de slag van Potidaea in 432-430 BC en Delium in 424 BC en die van Amphipolis in 422. Hij was een dapper soldaat

49

Socrates was lelijk, voelde de kou nauwelijks had een ongelooflijke controle over zijn eigen lichaam en geest en verachtte wereldlijke rijkdom..

Hij had veel pret in het leven, sociaal zeer behendig, had een fantastisch gevoel voor humor zonder sarcasme, satire of cynisme

Zij persoonlijkheid heeft dan ook zowel de Stoïcijnen (via Epictetus) en de Epicurische filosofie via Aristippus en de Cynische filosofie via Anitsthenes beïnvloed

50

Paideia: de opvoeding, aretê als praxis

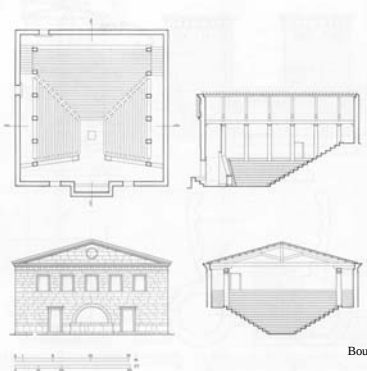
- Aristocratie: Het onder de volwassenen zijn van de eigen sociale groep, oefenen in het verkrijgen van lichaamskracht, moed, plichtsgevoel en eergevoel
- Democratie = strijd om macht door overtuiging = taalbeheersing (sophisten en de antilogie)

51

Socrates geloofde in het directe gesprek en bracht dan ook de meeste tijd door in de Agora waar hij met iedereen sprak.

Agora in c. 135 BC, zo'n 200 jaar na de dood van Socrates.

Tempel van Hephaestos, Verschillende Stoa, zie vooral de stoa van Attalos, no. 9
 Bouleterion No. 3

Bouleterion

Zijn *Daemonion* had hem gewaarschuwd over de politiek

53

In 399 moest hij dulle kervel drinken:
"Socrates is an evil doer and a curious person searching into things under the earth and about the heaven; and making the worse appear the better cause and teaching all this to others."

J.-L. David, Death of Socrates, 1787.

54

De filosofie van Plato

- De theorie over vormen en ideeën
- Kennis, het handelen, zijn psychologie, zijn visie op de staat, de kunsten en het handelen berusten allemaal op de vormen theorie.

55

Kennis versus Mening: De Politeia

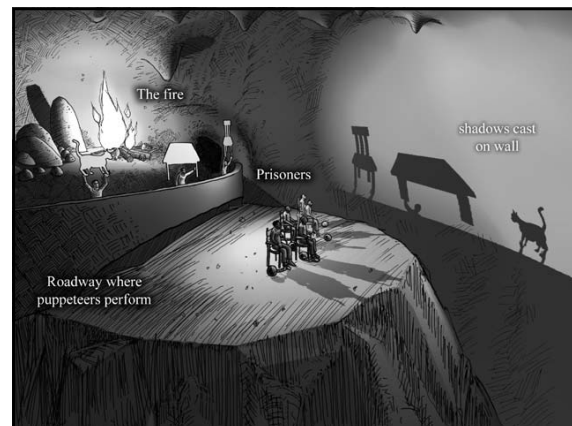
- With an opinion, specific things can be thought both beautiful and ugly, depending on who looks; what is just can seem unjust from a particular perspective.
- "Those who see the absolute, eternal and immutable may be said to know and not have opinion only."
- De mythe van de grot.
 - Kennis staat boven de waarneming. Het is een onderdeel van eeuwige wereld. Het is schoonheid zelf en wordt bereikt door de ratio.
 - Meningen zijn gebaseerd op de waarneming.
 - Kennis moet absoluut, eeuwig permanent en onfeilbaar zijn.

56

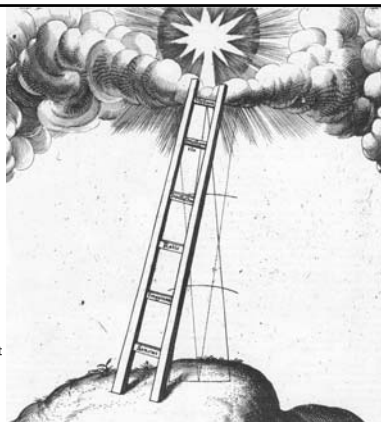
• Giorgione, De Grot, vroeg 16e eeuw

57

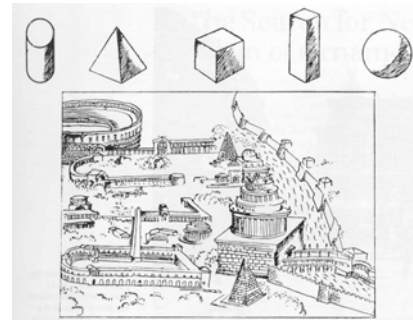

Plato's ladder, Jacob's ladder

- De werkelijkheid is te benaderen door middel van een trap:
 - De onderste trede is de zintuiglijke waarneming
 - De bovenstede aanschouwing van het absolute (de ideeën)

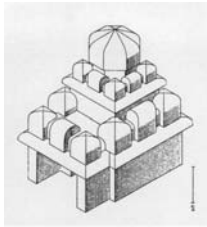

Le Corbusier, *Vers une Architecture*, 1923

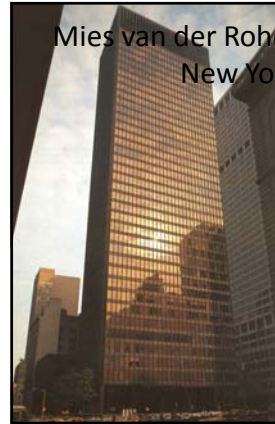
60

Auguste Choisy, Histoire de l'architecture, 1899,
sketch of a monolithic Indian pagoda

Konark, Black Pagoda, Konark in Orissa
door Koning Narasimhadeva I (1236-1264 CE)

Mies van der Rohe, Seagram Building,
New York, 1954-8

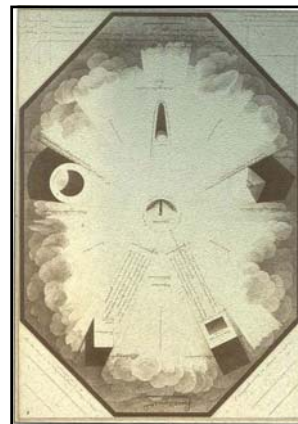
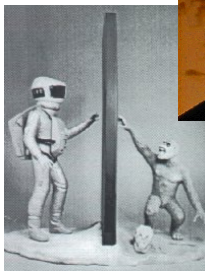

Ludwig Mies van der Rohe
Hield van de stilte van
de Platoonse vormen

Zijn ruimtes waren
"universeel" en konden
dus ook overal voor
worden gebruikt.

62

2001, a space odyssey

Plato's
Vormentheorie:

Onzichtbare lijnen De
type

De idee cirkel (nooit
gezien) vs. De
waargenomen cirkel

64

- De wereld is een kopie en komt tot stand via de
 - mimesis (imitatie)
 - methexis (participatie)

65

Wat voor 'n mens schept een
dergelijk wereldbeeld?

Wat voor 'n mens wordt dootr zo'n
wereldbeeld geschapen?

De Politeia: Wat maakt een rechtvaardige staat?

- De maatschappij bestaat uit drie lagen:
 - de beschermers of voogden: wijsheid De soldaten: moeten de staat verdedigen: moedigheid
 - De artsen/handelaars
- Hoe zorg je ervoor dat de beschermers de wet goed toepassen en goed regeren?
 - Onderwijs
 - Muziek/ cultuur: het gebied van de muzen & Mnemosyne (geen Lydische muziek alleen Dorische)
 - Gymnastiek (Lycurgus in Sparta)
 - Een "Gentleman" heeft drie kwaliteiten: Moed, Gravititas en Decorum (geen homerisch gelach).
 - Censuur (Homerus & Hesiodus, Angst, Slecht einde, mannen die vrouwen spelen)
 - Slavernij is het ergste wat je kan overkomen

67

Leven in de republiek

- kleine huizen
- eenvoudig dieet
- geen eigendom
- alles delen
- geen huwelijk
- mannen en vrouwen gelijk
- Infanticide
- Abortus
- god is een zinvolle leugen ter bevestiging van de "natuurlijke hiërarchie":
 - Goud
 - Zilver
 - Brons
- Een rechtstaat is een staat waarin ieder zijn goed doet
- Thasymachus zei toen: onzin! Gerechtigheid is slechts de wil van de sterkere.

68

Tja, Thasymachus heeft een punt

- De fundamentele vraag in de politiek en de etiek: Is er een standaard voor goed en kwaad, behalve de wens van de persoon die deze woorden in de mond neemt?
 - De Religie zegt: Ja: God. Goede mensen leven in harmonie met God's wil (oftewel mijn interpretatie daarvan)
 - De Politiek zegt: Ja, mijn visie. Goede mensen leven in harmonie met mijn visie.
 - De wetenschap zegt: Ja, mijn beeld van de natuur. Goede mensen leven in harmonie met mijn beeld van de natuur.

69

De Platoonse ideale stad... Eutopie, utopie, heterotopie

Bible Moralisée, 13e eeuw

ARCHITECT: ἀρχι τεκτον
 archi = arch- of hoofd-
 arche = eerste, beginsel
 tekton = timmerman, maker, schepper, ambachtsman
 tektainomai = bouwen met hout
 Arcitekton = hoofd bouwer

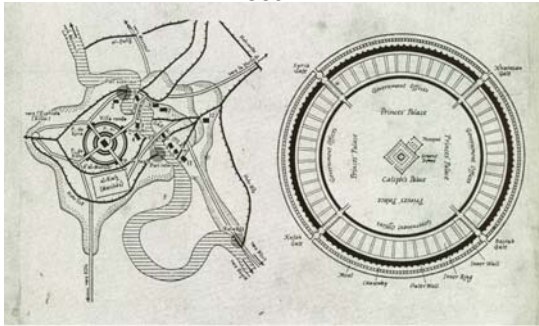
71

William Blake

72

Baghdad, Iraq, een islamitische ideale stad 8ste eeuw

73

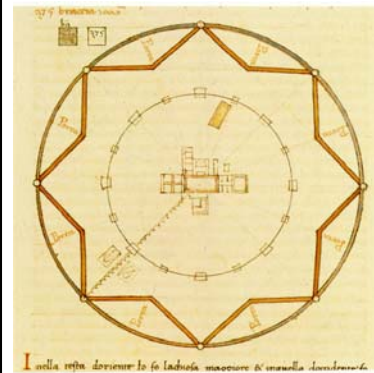
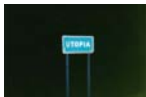
utopia

Anton Francesco Doni, Mondo Savio e pazzo, 1552-53

74

Utopia, Clermont County, Ohio founded by Charles Fourier, 1844

Antonio Averlino, Filarete, Trattato dell'Architettura, 1453, plan of Sforzinda

76

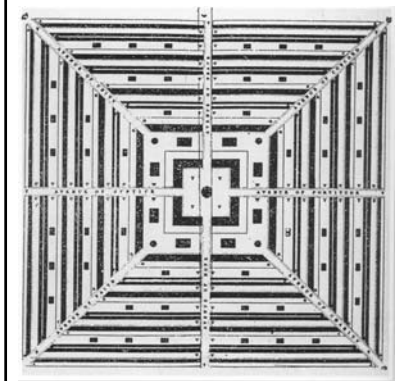
Thomas More's *Utopia*

Claude Nicolas Ledoux, Chaux, 1775

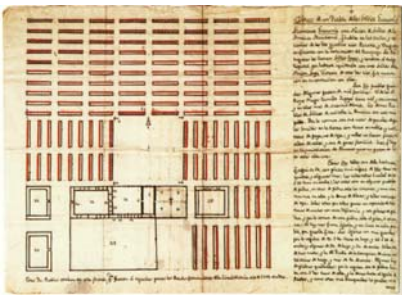
79

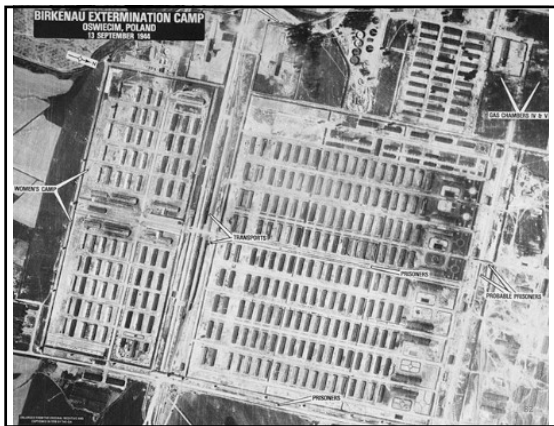
James Silk Buckingham, National Evils and Practical Remedies with the plan of the model town Victoria, 1849

80

Jesuitenstad voor Indianen in Zuid America, 16 C.

81

Ernst May, Siedlung Westhausen, Frankfurt, 1925-30

83

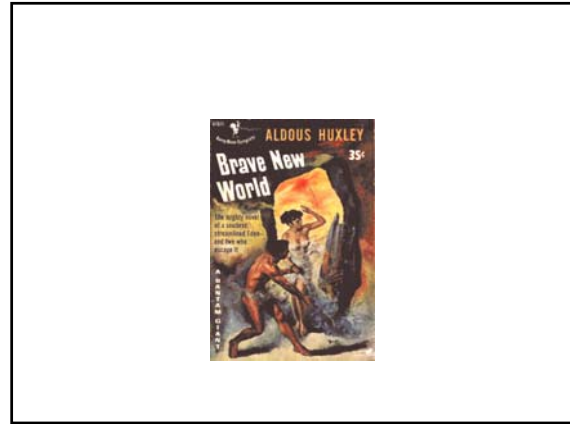

Augustus Welby Northmore Pugin

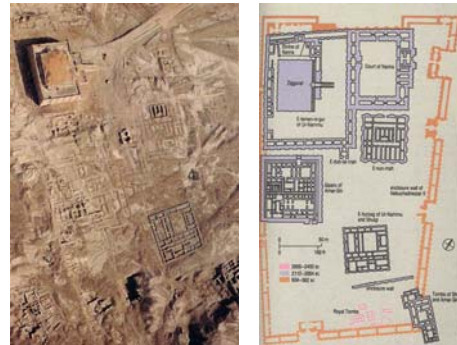
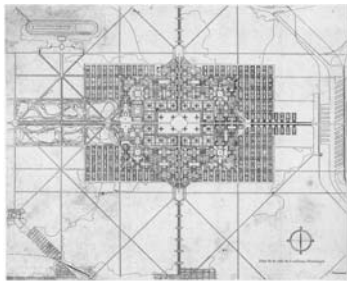
The Architect

True Principles of pointed or Christian Architecture, 1841

84

Le Corbusier, Cité pour 3 millions, 1922

88

Ziggurat of Ur,
2250BC, aerial
foto

